

Ο περί της Εικοστής Πρώτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 2025 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 130(Ι) του 2025

Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2025

Προοίμιο.
103(Ι) του 2022.

ΕΠΕΙΔΗ, με τον περί της Δέκατης Έβδομης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμο προβλέφθηκε η λειτουργία του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, με τον ως άνω Νόμο τροποποιήθηκε το Άρθρο 146 του Συντάγματος, ώστε, μεταξύ άλλων, το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο να κέκτηται δικαιοδοσία να αποφασίζει, σε διά νόμου προβλεπόμενη περίπτωση και ως νόμος ήθελε ορίσει, επί εφέσεως παραπεμπόμενης ενώπιόν του υπό του Εφετείου κατά αποφάσεως Διοικητικού Δικαστηρίου, καθώς και σε διά νόμου προβλεπόμενη περίπτωση επί αποφάσεως του Εφετείου σε έφεση κατά αποφάσεως Διοικητικού Δικαστηρίου,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, με τον ως άνω Νόμο τροποποιήθηκε επίσης το Άρθρο 155 του Συντάγματος, ώστε το Ανώτατο Δικαστήριο να κέκτηται δικαιοδοσία να αποφασίζει, σε διά νόμου προβλεπόμενη περίπτωση και ως νόμος ήθελε ορίσει, επί αποφάσεως εκδιδομένης υπό του Εφετείου και επί εφέσεως παραπεμπόμενης ενώπιόν του υπό του Εφετείου κατά αποφάσεως οποιουδήποτε άλλου δικαστηρίου, πλην του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Διοικητικού Δικαστηρίου,

33 του 1964
35 του 1975
72 του 1977
59 του 1981
3 του 1987
158 του 1988
109 του 1991
132(Ι) του 2015
145(Ι) του 2022
163(Ι) του 2022
223(Ι) του 2022
109(Ι) του 2023
53(Ι) του 2024.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, βάσει του ως άνω Νόμου καθιδρύθηκε δευτεροβάθμιο δικαστήριο, το οποίο λειτουργεί ως Εφετείο, και το οποίο σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμου δύναται να λειτουργεί σε τμήματα πολιτικής, ποινικής και αναθεωρητικής δικαιοδοσίας,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, ο προβλεπόμενος στα Άρθρα 146 και 155 του Συντάγματος τρίτος βαθμός δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου επί αποφάσεως εκδιδομένης υπό του Εφετείου εξαρτάται από την καθ' ύλην δικαιοδοσία του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, κρίνεται αναγκαία η καθίδρυση ξεχωριστού δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, το οποίο θα συνιστά το Διοικητικό Εφετείο και θα ασκεί δευτεροβάθμια αναθεωρητική δικαιοδοσία και το οποίο δέον να υπάγεται θεσμικά στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης, όπως και η εξειδίκευση στην εκδίκαση των δικαστικών υποθέσεων,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η διοικητική υπαγωγή του Διοικητικού Εφετείου και των Διοικητικών Δικαστηρίων στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο συνάδει με το γράμμα και το πνεύμα του Συντάγματος,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η νέα δομή των Δικαστηρίων επιβάλλει όπως το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο λειτουργεί ως όργανο με αρμοδιότητα τον διορισμό, την προαγωγή, τη μετάθεση, τον τερματισμό της υπηρεσίας, την απόλυση των δικαστών και την πειθαρχική εξουσία επί αυτών σε διαδικασίες που αφορούν σε δικαστές του Διοικητικού Εφετείου και των Διοικητικών Δικαστηρίων,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, τα Άρθρα 135, 146, 152 και 155 του Συντάγματος δεν περιλαμβάνονται στα θεμελιώδη Άρθρα του Συντάγματος, τα οποία δεν δύναται καθ' οιονδήποτε τρόπο να τροποποιηθούν ή καταργηθούν,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, συνεπεία της συνεχιζόμενης τουρκικής κατοχής και των επικρατουσών ιδιαιτερώσεων συνθηκών στη Δημοκρατία, οι Τουρκοκύπριοι δεν συμμετέχουν στην εκλογή και λειτουργία της Βουλής των Αντιπροσώπων,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, το δίκαιο της ανάγκης δικαιολογεί τη διατήρηση της εξουσίας της Βουλής των Αντιπροσώπων να τροποποιεί μη θεμελιώδεις διατάξεις του Συντάγματος,

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Εικοστής Πρώτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 2025.

Τροποποίηση
του Άρθρου 135
του Συντάγματος.

2. Το Άρθρο 135 του Συντάγματος τροποποιείται με την προσθήκη στο τέλος αυτού της ακόλουθης νέας φράσης:

«Επιπροσθέτως, το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον εκδίδει διαδικαστικόν κανονισμόν, δι' ου ρυθμίζει την ακολουθητέα διαδικασία ενώπιον παντός άλλου δικαστηρίου ιδρυομένου δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Μέρους του Συντάγματος.».

Τροποποίηση
του Συντάγματος
με την προσθήκη
του νέου Άρθρου
135Α.

3. Το Σύνταγμα τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το Άρθρο 135, του ακόλουθου νέου Άρθρου:

«ΑΡΘΡΟΝ 135Α

1. Το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον αποτελεί το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστικό Συμβούλιο των δικαστών των υπ' αυτού υπαγόμενων δικαστηρίων.

2. Εις την αποκλειστικήν αρμοδιότητα του υπό της παραγράφου 1 προβλεπόμενου Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστικού Συμβουλίου υπάγονται ο διορισμός, η προαγωγή, η μετάθεσις, ο τερματισμός της υπηρεσίας και η απόλυσις των δικαστών του Διοικητικού Εφετείου και των Διοικητικών Δικαστηρίων, ως και η πειθαρχική εξουσία επί τούτων.

3. Ουδενός δικαστού των δικαστηρίων υπαγόμενων στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριον αποφασίζεται η αποχώρησις ή η απόλυσις, ειμή υπ' ούς όρους και καθ' ον τρόπον προβλέπεται εν τω Συντάγματι δια τους δικαστάς του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου.».

Τροποποίηση
του Άρθρου 136
του Συντάγματος.

4. Το Άρθρο 136 του Συντάγματος τροποποιείται με την αντικατάσταση της λέξης «Το» (πρώτη γραμμή) με τη φράση «Τηρουμένων των διατάξεων του Άρθρου 146, το».

Τροποποίηση
του Άρθρου 146
του Συντάγματος.

5. Το Άρθρο 146 του Συντάγματος τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την τροποποίηση της παραγράφου 1 ως ακολούθως:

- (i) Με την αντικατάσταση της λέξης «Εφετείου» (τρίτη γραμμή) με τις λέξεις «Διοικητικού Εφετείου»·
- (ii) με την αντικατάσταση της λέξης «Εφετείο» (τέταρτη γραμμή) με τις λέξεις «Διοικητικό Εφετείο»·
- (iii) με την αντικατάσταση της φράσης «Διοικητικού Δικαστηρίου το οποίο έχει αποκλειστική δικαιοδοσία να αποφασίζει» (έκτη και έβδομη γραμμή) με τη φράση «των Διοικητικών Δικαστηρίων που έχουν αποκλειστική δικαιοδοσία να αποφασίζουν»· και
- (iv) με την αντικατάσταση της λέξης «Εφετείου» (δέκατη έκτη γραμμή) με τις λέξεις «Διοικητικού Εφετείου»·

(β) με την αντικατάσταση της παραγράφου 1Α με τις ακόλουθες παραγράφους:

«1Α. Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος Άρθρου, νόμος ορίζει περί της ίδρυσης, της δικαιοδοσίας και των εξουσιών του Διοικητικού Εφετείου και των Διοικητικών Δικαστηρίων.

1Β. Νόμος θέλει προβλέψει περί της αντιμισθίας και των άλλων όρων υπηρεσίας των δικαστών των κατά την παράγραφον 1Α ιδρυθησομένων δικαστηρίων. Η αντιμισθία και οι λοιποί όροι υπηρεσίας οιοδήποτε δικαστού δεν δύναται να μεταβληθώσι δυσμενώς δι' αυτόν μετά τον διορισμόν του.»·

(γ) με την αντικατάσταση της παραγράφου 4 με την ακόλουθη παράγραφο:

«4. Επί τιοαύτης προσφυγής, τα Διοικητικά Δικαστήρια δύνανται, σύμφωνα με τη δικαιοδοσία και τις εξουσίες τους ως νόμος ήθελε ορίσει, διά της αποφάσεως αυτών-

- (α) να επικυρώσουν, εν όλω ή εν μέρει, την τιοαύτην απόφασιν ή πράξιν ή παράλειψιν·
- (β) να κηρύξουν την απόφασιν ή την πράξιν, εν όλω ή εν μέρει, άκυρον και εστερημένην οιοιδήποτε αποτελέσματος·
- (γ) να κηρύξουν την παράλειψιν εν όλω ή εν μέρει άκυρον και ό,τι πάν το παρλειφθέν έδει να είχεν εκτελεσθή· ή
- (δ) να τροποποιήσουν, εν όλω ή εν μέρει, την απόφασιν ή την πράξιν, ως νόμος ήθελε ορίσει, νοουμένου ότι αυτή αφορά σε φορολογικό ζήτημα ή είναι απόφασιν ή πράξιν αφορώσα σε διαδικασία διεθνούς προστασίας, κατά το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε οποιοδήποτε άλλο θέμα ως νόμος ήθελε ορίσει.» και

(δ) με την αντικατάσταση στην παράγραφο 5 της λέξης «Εφετείο» (τέταρτη γραμμή) με τις λέξεις «Διοικητικό Εφετείο».

Τροποποίηση
του Άρθρου 152
του Συντάγματος.

6. Το Άρθρο 152 του Συντάγματος τροποποιείται με την προσθήκη στην παράγραφο 1, αμέσως μετά τη φράση «υπό του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου» (δεύτερη γραμμή), της φράσης «και των υπ' αυτού υπαγόμενων δικαστηρίων, καθώς».

Τροποποίηση
του Άρθρου 155
του Συντάγματος.

7. Το Άρθρο 155 του Συντάγματος τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την προσθήκη στην παράγραφο 1, αμέσως μετά τη φράση «πλην του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου» (έκτη και έβδομη γραμμή), του σημείου του κόμματος και της φράσης «του Διοικητικού Εφετείου»· και
- (β) με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο 1, της ακόλουθης νέας παραγράφου:

«1Α. Επιφυλασσομένης της δικαιοδοσίας του Διοικητικού Εφετείου δυνάμει του Άρθρου 146, το Εφετείο κέκτηται δικαιοδοσία να αποφασίζει επί εφέσεως κατά απόφασης δικαστηρίου ιδρυθέντος δυνάμει νόμου το οποίο έχει δικαιοδοσία να αποφασίζει σε πρώτο βαθμό.».